

HAAT TEGEN DE NSB

Als men Neerlands vrijheid afneemt,
doch gij buigt dan diep terneer,
kruipt dan aan des vijands voeten –
vindt gij dat een daad van eer???
Leider, mag ik u eens vragen:
hoe durft gij van eer gewagen?????

En scherper nog (dichter onbekend)¹:

Judas

Mussert, als 'k je naam hoor, kots ik.
'k Krijg in mij 't gevoel als bots ik
tegen een Augiasstal,
't is als grijp ik in een kwal.
In de Hollandse historie
zal het zijn voor jouw memorie
bij 't verhaal van wereldbrand:
hij verkocht zijn vaderland.

★

De volkshaat tegen de NSB was de *Reichskommissar* geenszins onbekend; in nagenoeg elk nummer van de *'Meldungen aus den Niederlanden'* kon hij er voorbeelden van aantreffen. Zij onderstreepten in zekere zin het fatale karakter van de beslissingen waartoe hij zich eind juli en begin augustus toch min of meer onder pressie van Himmler en Schmidt had laten verleiden. Het moge waar zijn dat de NSB volledig geïdentificeerd werd met de bezetter, even waar is dat de bezetter van de herfst van '40 af volledig geïdentificeerd werd met de NSB. Wie Mussert haatte, haatte Seyss-Inquart als Musserts kennelijke beschermer. Werd de *Reichskommissar* daar niet wanhopig onder? Onze indruk is dat zulks niet het geval was. Zeker, hij zat, en menigmaal tot zijn ergernis, min of meer aan de NSB vastgeketend maar hij heeft, dunkt ons, die binding nimmer als permanent beschouwd, ook in '40 niet. De politieke sector waarop de NSB haar activiteit ontplooidde, was slechts één van de sectoren waarop de *Reichskommissar* werkzaam was: wanneer hij een brede massa van het Nederlandse volk voor een overtuigd

¹ *Geuzenliedboek 1940–1945*, p. 223.